

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras

w sprawie **M. W.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k., z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 2 k.k. oraz art. 65 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 57/20,

1) oddała wniosek;

**2) obciąża skazanego M.W. kosztami sądowymi postępowania
o wznowienie, w tym wydatkami w kwocie 20 zł.**

UZASADNIENIE

M. W. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 57/20, za czyny z art. 258 § 1 k.k., z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., na karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia

13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21, utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanego M. W. złożonej od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt I KK 116/23, oddalił jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 13 marca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek adwokat A.K. - obrońcy skazanego M.W. , o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21. Obrońca powołując się na art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., domagała się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21, oraz wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 57/20, i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania, a także, na podstawie art. 546 k.p.k., sprawdzenia okoliczności faktycznych, w trybie art. 97 k.p.k., przez przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków Ł. A. oraz R. N. oraz dopuszczenie dowodu z ich konfrontacji, na okoliczność, czy skazany M. W. brał udział w zdarzeniach w W. oraz M. w okresie od września 2018 r. do dnia 18 lutego 2019 r. oraz dopuszczenie dowodu z ich konfrontacji, na okoliczność, czy skazany M. W. brał udział w zdarzeniach w W. oraz M. w okresie od września 2018 r. do dnia 18 lutego 2019 r. (k. 2 – 32).

J. G. – prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnej odpowiedzi na ten wniosek wniósł o jego oddalenie (pisma: z dnia 13 maja 2024 r., sygn. 1001 – 4.Kw.20.2024 – k. 50 – 54 oraz z dnia 13 sierpnia 2024 r., sygn. 1001 – 4.Kw.20.2024 – k. 329 - 331).

Sąd Najwyższy zważył co następuje

Brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku..

Przypomnieć należy, że podstawą wznowienia postępowania karnego, o jakiej mowa w przepisie art. 540 § 1 pkt. 2 k.p.k., nie mogą być wszelkie nowe fakty

lub dowody, lecz jedynie te, które wskazują na jedną z trzech okoliczności w nim wyliczonych. Ciężar udowodnienia podstawy wznowienia obciąża składającego wniosek o wznowienie, a to z uwagi na istnienie domniemania prawdziwości ustaleń prawomocnego orzeczenia. Interpretując pojęcie „nowe dowody” wskazuje się, że chodzi zarówno o nieznane uprzednio sądowi, ani stronie, źródło dowodowe (np. nowy świadek), jak również nieznaną sądowi, oraz stronie środek dowodowy (np. nowe zeznania świadka uprzednio znanego). Dowód nieznaną przedtem sądowi to każdy dowód, z którym sąd nie zapoznał się w prawomocnie zakończonym procesie, a więc nie znał go przy orzekaniu, a pojawienie się możliwości zapoznania się z tym dowodem to ujawnienie nowego, nieznanego przedtem dowodu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że chodzi tu bowiem nie o wiedzę sądu o istnieniu dowodu, lecz o treść tego dowodu (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1974 r., sygn. akt III KO 22/73, OSNKW 1974, z. 6, poz. 120, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2004 r., sygn. akt V KO 64/03, R-OSNKW 2004, A. Murzynowski, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 1982 r., II KZ 30/82, OSPiKA 1983 r., nr 4, s. 223, J. Nelken, Nowe fakty lub dowody jako podstawa wznowienia postępowania karnego, NP 1973 r., nr 6, s. 914). Nowy fakt lub dowód musi się ujawnić, a więc albo mieć postać poddającą się procesowej weryfikacji, albo pozostawać do dyspozycji organu procesowego, który ma ten dowód przeprowadzić w sposób przewidziany prawem i dokonać jego konfrontacji z materiałem będącym podstawą dotychczasowego rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., sygn. akt III KO 59/09). Natomiast jeśli chodzi o nowy fakt, o którym mowa w przepisie art. 540 § 1 pkt. 2 k.p.k., to należy przyjąć, że jest to wydarzenie, które miało miejsce w określonym miejscu i czasie. Ustalenie nowych faktów z reguły następuje na podstawie nowych dowodów. Nowym faktem może być także fakt powszechnie znany, który ujawnił się dopiero po wydaniu orzeczenia. Nowe fakty lub dowody muszą wskazywać na zaistnienie jednej z sytuacji ujętej w przepisie art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a-c k.p.k. Posłużono się w przepisie sformułowaniem „wskazujące na to, że”. To sformułowanie w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest m.in. interpretowane jako: „stanowiąca podstawę do graniczącego z pewnością wniosku o błędności

wyroku lub co najmniej podstawę uzasadnionego prawdopodobieństwa” (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1972 r., sygn. akt Wp 5/72, OSNKW 1972, z. 10, poz. 165), „w sposób wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych ustaleń faktycznych” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1996 r., sygn. akt V KO 2/96, OSNKW 1996, z. 7- 8, poz. 47), „wskazywać wysoki stopień prawdopodobieństwa błędu sądowego w zakończonym prawomocnie postępowaniu” (por. np. postanowienie Sadu Najwyższego dnia z 20 stycznia 2010 r., sygn. akt II KO 89/09, R-OSNKW 2010, poz. 104). Tak rozumiane nowe fakty lub dowody muszą wskazywać na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.), b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.), c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (art. 540 § 1 pkt 2 lit. c k.p.k.).

W przypadku opisanym w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., a taką podstawę wznowienia wskazuje we wniosku o wznowienie adwokat A. K. – obrońca skazanego M. W. , chodzi o sytuację, kiedy skazany w ogóle nie popełnił czynu zabronionego bądź też przepisy prawa karnego wprost stanowią, że popełniony przez niego czyn nie stanowił przestępstwa bądź przypisany czyn był przestępstwem, ale sprawca nie podlegał karze (np. unormowania z przepisów art 15 § 1 k.k., art. 17 k.k. czy art. 23 § 1 k.k.).

Nadto przypomnieć należy, że w dniu 7 sierpnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego M. W. o wznowienie postępowania karnego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 października 2022 r., sygn. akt II AKa 356/21.

Również wówczas obrońca skazanego, powołując się na art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., domagała się uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 57/20 i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, a także, na podstawie art. 546 k.p.k., sprawdzenia

okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k. przez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków Ł. A. oraz R. N., na potwierdzenie faktu, iż M. W. nie brał udziału w zdarzeniach za które został skazany. Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt I KO 64/23, wniosek ten oddalił, wskazując iż w sprawie nie zostały spełnione ustawowe przesłanki wznowienia postępowania, uzasadniające jego uwzględnienie.

We wniosku z dnia 13 marca 2024 r., adwokat A. K. - obrońca skazanego M. W., wnosi o dopuszczenie dowodu z konfrontacji - świadków Ł. A. i R. N., na okoliczność, czy skazany M. W. brał udział w zdarzeniach w W. oraz M. w okresie od września 2018 r. do dnia 18 lutego 2019 r.

M. W. został skazany za czyny popełnione wspólnie i w porozumieniu z R. N. i Ł. A.. W toku postępowania przed Sądami obu instancji nie było możliwe przesłuchanie Ł. A., gdyż ten skutecznie ukrywał się przed organami ścigania, a głównym źródłem dowodowym, obciążającym M. W. stał się drugi współoskarżony – R. N.. Trzeba przy tym podkreślić, że jego wyjaśnienia, a później zeznania, złożone na niekorzyść M. W. znalazły potwierdzenie w innych zgromadzonych w sprawie dowodach – jak ślady DNA czy zeznania M. N.. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przeanalizował ocenę depozycji R. N., dokonaną przez Sąd I instancji, szczególną uwagę poświęcając omówieniu motywacji zmian w jego zeznaniach – w zależności od własnej sytuacji procesowej. Zaaprobował przyjęte przez Sąd Okręgowy w Legnicy ustalenie o zgodności z prawdą tych wypowiedzi R. N., w których twierdzi on, że wraz z Ł. A. i M. W. brali udział w zorganizowanej grupie przestępczej i w ramach tej grupy dopuścili się kradzieży pieniędzy z bankomatu oraz usiłowania takiej kradzieży, za co M. W. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 57/20.

Jakkolwiek korzystne dla skazanego M. W. wyjaśnienia przesłuchiwanego w charakterze podejrzanego Ł. A. (protokół przesłuchania podejrzanego z dnia 24 marca 2023 r.) są rzeczywiście nowym dowodem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. (w znaczeniu nowego źródła dowodowego), to jednak nie realizują one pozostałych wymagań, w szczególności nie uprawdopodobniają błędności prawomocnego wyroku, przypisującego M. W. odpowiedzialność za zarzucone mu

czyny. Ł. A. , składając te wyjaśnienia miał bowiem oczywisty interes w tym, by twierdzić, że współdziałał z różnymi osobami albo w składzie dwuosobowym – zaprzeczając w ten sposób swojemu udziałowi w zorganizowanej grupie przestępczej. Świadczy o tym sam sposób sformułowania wypowiedzi przez tego podejrzanego, wyraźnie podkreślającego tę kwestię. Co więcej, jako trzeciego sprawcę kradzieży z włamaniem do bankomatu w M. Ł. A. wskazał zamiast M. W. nieustaloną osobę o imieniu P.. Zestawiając zatem wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym przez Ł. A. z wyjaśnieniami i zeznaniami R. N. – w części uznanej przez Sądy za zasługującą na wiarę – należy stwierdzić, że proponowany nowy dowód nie kształtuje przekonania o wysokim prawdopodobieństwie pomyłki procesowej w sprawie M. W. . Nie podważa bowiem w wystarczającym stopniu ustaleń faktycznych, chronionych domniemaniem prawidłowości, które legły u podstaw wydania względem niego wyroku skazującego. Bezsporne jest też, iż nawet odmienna ocena (treściowo w istocie identycznego) dowodu dokonana przez organ procesowy w innym postępowaniu nie może być poczytana za nowe fakty i dowody. Z tej perspektywy należy ocenić treść postanowienia Wielkopolskiego Wydziału Zamiejscowego Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej z dnia 29 kwietnia 2024 r., sygn. [...].

W świetle powyższego, przeprowadzenie wskazanych we wniosku czynności dowodowych jest zbędne, gdyż podstaw do uznania, że uzyskane w toku postępowania przed Sądem Najwyższym zeznania Ł. A. – zbieżne z wyżej analizowanymi wyjaśnieniami, skonfrontowane z kolejnymi zeznaniami R. N. , mogłyby doprowadzić do przekonania o błędności zapadłych w sprawie wyroków. Ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego w Legnicy, dokonane na podstawie wszechstronnej oceny dowodów, których prawidłowość zweryfikował Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, działający jako sąd odwoławczy, nie zostały bowiem podważone w stopniu uzasadniającym wzruszenie prawomocnych wyroków Sądu Okręgowego w Legnicy oraz Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i wznowienie postępowania w sprawie M. W. . Tej konstatacji nie podważa treść wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 11 czerwca 2024 r., sygn. akt II K 76/24. W zakresie oceny znaczenia tego wyroku dla niniejszego postępowania

wznowieniowego to Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko J. G. – prokuratora Prokuratury Krajowej zawarte w piśmie z dnia 13 sierpnia 2024 r. sygn. [...], które zostało przesłane skazanemu M. W. i jego obrońcy (por. k. 329 – 331 i k. 339 – 340). Trafnie bowiem wskazuje prokurator Prokuratury Krajowej, iż ten wyrok, cyt. „w żaden sposób nie wyłączył przypisanego M. W. przez Sąd Okręgowy w Legnicy udziału w grupie przestępczej w okresie od września 2018 r. do lutego 2019 r., ani w przestępstwie kradzieży z włamaniem do bankomatu w dniu 24 września 2018 r. w M..”

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu

[J.J.]

[ał]